

STUDENTSKÁ RADA

ZMĚŇ SVOJI STŘEDNÍ!

ÚVOD

Milý čtenáři,

není ti lhostejné, v jakém prostředí trávíš až třetinu svého dne? Chceš ovlivňovat fungování svojí školy a měnit ji k lepšímu? Brožura, kterou právě čteš, ti s tím pomůže.

Žákovské samosprávy – studentské rady a parlamenty – jsou běžnou součástí středních škol v řadě evropských zemí (Finsko, Norsko, Švýcarsko) i ve Spojených státech. Poskytují prostor pro diskuzi o věcech, které tě ve škole trápí, umožní ti přicházet s vlastními návrhy nebo se podílet na pořádání školních akcí a studentských projektů.

Jako zástupce žákovské samosprávy máš také možnost zapojit se do České středoškolské unie, kde se seznámíš s dalšími aktivními středoškoláky z různých koutů republiky, a společně pak můžete pracovat na projektech a prosazovat své nápady, jak zlepšit naše vzdělávání.

#tochceš

Obsah

- Úvod (2)
- Naše zkušenosti (3)
- Vznik (4)
- ~ Koncepce (5)
- ~ Kontakt s vedením (8)
- Mysli na budoucnost (9)

Ty, budoucí volič a aktivní občan, tak můžeš díky žákovské samosprávě přímo ovlivnit nejen prostředí svojí školy, ale také fungování českého školství!

Tato brožura ti v několika krocích ukáže, jak založit vlastní studentskou radu. Na webových stránkách vzorovka.cz pak najdeš další tipy, jak ji dobře vést a spravovat. Připravil ji pro tebe tým aktivních středoškoláků, kteří už svou studentskou radu mají a rádi by předali své zkušenosti.

Věřím, že tě následující text inspiroje k tomu si založit samosprávu, která bude plnohodnotným partnerem ředitele školy, seznámíš se přes ni s dalšími mladými aktivními lidmi a opět se naučíš něčemu novému!

Filip Jelínek
předseda České
středoškolské unie

NAŠE ZKUŠENOSTI

„Za zhruba půl roku jsme uspořádali na škole debatu s americkým diplomatem nebo připravili filmový klub. Kromě toho se nám povedly i drobnosti jako výměna špatného učitele či obnovení ping-pongu na škole.“

Štěpán Kment, Gymnázium Na Vítězné pláni

„Když vidím, co na ostatních školách jde, když vidím jejich projekty a zapojení žáků, tak něco takového chci i na mojí střední. A právě parlament je cestou, jak lze těchto snů dosáhnout.“

David Bouz, Gymnázium Omská

„Naše studentská rada vznikla ze dvou důvodů – protože se nám některé věci na škole nelíbily a protože jsme chtěli organizovaně uspořádat vlastní kulturní akce. A vznikaly projekty jako je dnes již oddělený legendární Nerudný fest, filmový klub, studentské volby, debaťní liga, mezinárodní simulace OSN, každoroční kulturně tematický den a teď připravujeme zkušebnu pro kapely.“

Marek Szeles, Gymnázium Jana Nerudy

„I když je občas těžké najít společnou řeč s vedením školy, nevzdáváme se a už se nám podařilo díky parlamentu zlepšit naše studentské prostředí. Třeba novými lavičkami na chodbách.“

Anna Sojková a Prokop Fialka, Gymnázium Budějovická

VZNIK

#jdemenato!

Žákovské samosprávy nejsou ničím novým, jako žák máš na založení samosprávy právo už řadu let:

„Žáci a studenti mají právo zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit do nich a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat.“

zákon č. 546/2004 Sb., školský zákon

SAMOSPRÁVA?

Samospráva je místo, kde se sejdeš se svými spolužáky a kde můžete společně prosazovat a hájit své zájmy a uskutečňovat vlastní nápady. Nadto lze organizovat vlastní akce a projekty jako filmové noci, zájmové kluby, charitativní sbírky nebo sportovní akce.

Žákovská samospráva je hlavně místem otevřené komunikace mezi žáky, učiteli a vedením školy. Sblížíje mezi sebou jednotlivé třídy a ročníky, přispívá k lepší informovanosti o dění ve škole a všechny učí, jak nakládat se svými právy a povinnostmi. Můžete tak vzít věci do svých rukou a vyzkoušet si občanku v praxi!

Společným jmenovatelem je vždy změna prostředí školy, tedy místa, kde trávíme denně spoustu hodin.

Pokud překročíme naše hranice, můžeme se inspirovat například v USA. Tam již od roku 1931 existuje National Association of Student Councils – organizace, která propojuje studentské rady na středních školách a snaží se v nich vychovávat budoucí lídry. Náplní tamějších samospráv je organizace akcí jako například Spirit Week (dress-up dny pro podporu školního týmového ducha), Homecoming (vítání absolventů zpět na škole) nebo baseballové turnaje.

KONCEPCE

1) SESTAV SI TÝM

Najdi ve škole spolužáky, kteří do toho půjdou s tebou – nejlépe z několika ročníků. Čím víc vás bude, tím silnější zastoupení získáte. Nevynech ani pedagogy, nejlépe učitele občanky, kteří ti můžou být s mnoha věcmi nápomocni. Ukaž jim tuto brožuru a pobav se s nimi o vašem zájmu.

2) VYTVOŘTE NÁVRH

Rozvrhněte si, co bude vaše žákovská samospráva dělat a jak bude fungovat. Na papír si napište následující:

NÁVRH:

Jak budete získávat zpětnou vazbu studentů? Chcete organizovat vlastní akce? A jak se budete jmenovat?

Zákon zná pojem žákovská samospráva, ale konkrétní název si můžete sami zvolit, např.

studentský parlament/rada

žákovský parlament/rada

studentský/žákovský senát

„Kromě řešení toho, co kde nefunguje nebo potřebuje vylepšit, u nás pořádáme třeba muffinové dny nebo filmový klub. Na naší škole pak byl o školní parlament větší zájem.“

„Naši studentskou radu jsme odstartovali vydáváním školního časopisu. Na setkáních jsme našli schopné lidi a spoustu nápadů na články.“

SCHŮZE:

Jak často a kde se budete setkávat? Povolí vám ředitel scházet se místo výuky?

„Vždy záleží na domluvě s vedením školy. Můžete se setkávat během vyučování, o velké přestávce nebo odpoledne po škole.“

„Původně jsme se scházeli jednou za měsíc, ale později jsme schůze pořádali častěji. Zatím se nám osvědčilo dvoutýdenní setkávání – jednou místo vyučovací hodiny, jednou odpoledne.“

1. Schůze během vyučování

3. Schůze o přestávce

2. Schůze během odpoledního vyučování

4. Schůze po vyučování

ZAŠTOUPENÍ A KOMUNIKACE:

Kteří žáci budou ve vaší radě? Jak ostatní obeznámíte se vznikem samosprávy? Kdo zastane funkce předsedy a místopředsedů?

Jednak zástupci třídy, ale i lidi, které zajímá, co děláme. Když jsme studentský parlament zakládali, vylepili jsme po škole plakáty s podrobnostmi. Dobrou formou propagace je i Facebook, kde můžeme ukazovat naši práci a tak tým rozšířit.“

„U nás má každá třída svého zástupce a jeho náhradníka. Na schůzích vždy prosazují názory svojí třídy, takže každý student má zastání. Volby probíhají vždy v září. Poté, co se sepíší všechny připomínky a návrhy ostatních, sejde se náš předseda s ředitelem.“

3) **NAPIŠ STANOVY**

Aby vaše samospráva mohla dobře fungovat, doporučujeme vytvořit její stanovy – pravidla, která budete následovat.

Brožura, kterou teď držíš v ruce, je ovšem moc malá na to, abychom k ní přiložili vzorové stanovy. Neváhej si na webu **vzorovka.cz/stanovy** stáhnout návrh stanov, který si můžeš dále pro svoje potřeby upravit nebo se jím jen inspirovat.

#soeas

VZOROVKA.CZ/STANOVY

4) **UDĚLEJ PRVNÍ AKCI**

K čemu je samospráva, která nic nedělá? Zauvažuj, čím bys studenty na svojí škole nejvíce zaujal a připrav první akci!

Nám se osvědčily například besedy s hosty včetně promítání, filmové noci nebo různé charitativní sbírky.

Dobrou inspirací ti mohou být i události, které zveřejňujeme na našem webu a Facebooku!

HIGH FIVE!

„Poslyš, řídó... B-)“

KONTAKT S VEDENÍM

Máš už všechno rozmyšlené? Teď přichází ta nejdůležitější část: probrat návrh s ředitelem školy.

Následuj několik našich tipů:

Když vedení školy vzniká samosprávou, vezme na vědomí, přichází čas na svolání 1. schůze. K její propagaci můžeš po škole rozvěsit plakáty nebo třeba využít sociálních sítí: Facebooková událost je dobrý začátek. Nezapomeň zvolit zástupce tříd, resp. členy tvé samosprávy, – ti hlavně musí dorazit.

První schůze samosprávy

Přidat se

Možná

Odmítnout

Posledním důležitým krokem je zaregistrovat se na webu České středoškolské unie. Získáš potom přístup k dalším samosprávám, od nichž se můžeš inspirovat, a hlavně se pak můžeš účastnit mnoha společných akcí

a zastupovat žáky své školy na pravidelných sněmech. Česká středoškolská unie pro vás tuto brožuru připravila a největším díkem nám bude právě vaše registrace!

- Svoje nápady si strukturovaně sepiš na jeden papír
- Zkonzultuj svoji návštěvu s učitelem občanky nebo humanitních věd – někdo by měl být patronem vaší iniciativy
- S ředitelem se předem dohodni, kdy má čas
- Nestresuj se, vystupuj přirozeně a chovej se slušně
- Žádáš o založení žákovské samosprávy, v čemž tě podporuje i zákon
- Snaž se řediteli vysvětlit, jaká pozitivní samospráva školy přinese (nové akce, sjednocená zpětná vazba studentů...)
- V neposlední řadě řediteli nabídni, že ho budeš o fungování samosprávy pravidelně informovat a scházet se s ním

STREDOSKOLSKAUNIE.CZ/REG

CO DÁL

Ačkoliv to teď vypadá, že se naši aktivní lidé, co ti se samosprávou pomůžou, měl bys myslet na dobu až odmaturuješ. Je důležité komunikovat se členy a snažit se vychovávat své nástupce.

Z každé schůze nezapomeň vyhotovit zápis a sepiš úkoly pro konkrétní členy, snaž se jich zapojit co nejvíce a plnění úkolů průběžně kontroluj, a to nejspózněji na další schůzi. Výstupy nejlépe vyvěš na školní nástěnce a postuj do skupiny na Facebooku. Po určitém čase doporučujeme založit i Facebookovou stránku, kde můžeš zveřejňovat aktuality a jednoduše komunikovat se všemi spolužáky.

Abyste byli dlouhodobě aktivní, nepřestávejte si navzájem s úkoly pomáhat a připomínat si je. Pokud investujete čas do samosprávy, získáte brzy podporu od spousty žáků ve škole. Čím více nápadů uskutečníte, tím známější a hodnotnější samospráva bude. Fantazii se meze nekladou – sepište si harmonogram nebo schvalte svůj program na další měsíce. Pomůže vám držet si přehled o akcích a dodržovat stanovené termíny.

„SE STUDENTSKOU RADOU NA VĚČNÉ ČASY A NIKDY JINAK!“

ZÁVĚREM

Držíme ti palce a těšíme se na vaše budoucí úspěchy. Naše organizace - Česká středoškolská unie - sdružuje žákovské samosprávy z celé republiky a propojuje jejich členy navzájem. Neváhej a zaregistruj se k nám!

STREDOSKOLSKAUNIE.CZ/REG

Každý středoškolák může být naším členem a ti, kteří reprezentují svůj parlament, získají výhody navíc. Velmi často pořádáme zajímavé debaty, kulaté stoly a ovlivňujeme střední vzdělání. Tvoje registrace je důležitou zpětnou vazbou pro nás jako autory.

Chceš-li si se dozvědět více informací o tom, jak samosprávu vést, jaké můžeš pořádat akce a projekty nebo jak samosprávy fungují v zahraničí, stáhni si rozšířenou verzi této brožury!

VZOROVKA.CZ/FULL

Na závěr bychom rádi poděkovali našim partnerům: jmenovitě Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze, bez jehož finanční podpory bychom nebyli schopni náš projekt uskutečnit. Velké díky patří i Vile Flora za poskytnutí pracovních prostor a Asociaci učitelů občanské výchovy za metodickou podporu našeho projektu.

Za tým České středoškolské unie

Štěpán Kment a Simona Zajíčková

Vydala Česká středoškolská unie, z. s., v rámci projektu
Vzorová samospráva podpořeného z grantu
Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze roku 2015.

design by Klára Scholleová / kschdesign.tumblr.com

facebook.com/stredoskolskaunie

Česká středoškolská unie zastupuje a hájí zájmy středoškoláků: řešíme maturity, podporujeme samosprávy a chceme lepší výuku. Přidej se k nám!

STREDOSKOLSKAUNIE.CZ